

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kapitalo rinkų sąjungos veiksmų plano įgyvendinimo laikotarpio vidurio peržiūra“

[COM(2017) 292 final]

(2018/C 081/16)

Pranešėjas: **Daniel MAREELS**

Konsultavimasis	Europos Komisija, 2017 7 5
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsnis
Atsakingas skyrius	Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius
Priimta skyriuje	2017 10 5
Priimta plenarinėje sesijoje	2017 10 19
Plenarinė sesija Nr.	529
Balsavimo rezultatai	136/0/3
(už/prieš/susilaikė)	

Preambulė

Ši nuomonė yra viena iš keturių EESRK nuomonių, sudarančių platesnį nuomonių rinkinį dėl Europos ekonomikos ateities (Ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimas, euro zonos ekonominė politika, Kapitalo rinkų sąjunga ir ES finansų ateitis) ⁽¹⁾. Šis nuomonių rinkinys skirtas svarstymų procesui, kurį neseniai pradėjo Europos Komisija paskelbusi Baltąją knygą dėl Europos ateities, ir jis rengiamas atsižvelgiant į Komisijos pirmininko J.-C. Junckerio 2017 m. pranešimą apie Sąjungos padėtį. Kaip ir EESRK rezoliucijoje dėl Europos ateities ⁽²⁾ bei ankstesnėse nuomonėse dėl ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimo ⁽³⁾, šiame nuomonių rinkinyje pabrėžiama būtinybė siekti bendro tikslo Sąjungos valdyme, kuris apima gerokai daugiau nei techninius metodus bei priemones ir kuris visų pirma yra politinės valios ir bendros perspektyvos klausimas.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. Kadangi apskritai dabar kapitalo rinkų sąjunga yra ypač svarbi tiek tolesnei ir stipresnei Europos integracijai bei pažangai, tiek kiekvienai valstybei narei, be to, reikia atsižvelgti į besikeičiančią tarptautinę padėtį, EESRK tvirtai remia kapitalo rinkų sąjungą ir ryžtingai siekia, kad ji būtų įgyvendinta. Komitetui svarbu, kad būtų dedamos visos pastangos, kad šis darbas būtų sėkmingas. Dabar svarbu greitai daryti pažangą ir pasiekti rezultatų, siekiant trumpuoju laikotarpiu Europos ekonomikai suteikti naują postūmį ir skatinti tolesnę dinamiką.

1.2. Iš tiesų Komitetas visada tvirtai rėmė ir aiškiai pasisakė už tolesnį EPS stiprinimą ir kūrimo užbaigimą. Šiandien Komitetas tai dar kartą pabrėžia ir tvirtai pritaria kapitalo rinkų sąjungos naudai. Kapitalo rinkų sąjunga kartu su bankų sąjunga turėtų padėti sukurti finansinę sąjungą, o jos įgyvendinimas taip pat turi garantuoti Europos pinigų sąjungos sukūrimą, nes tai yra vienas iš ją pagrindžiančių elementų. Kuriant kapitalo rinkų sąjungą jau pasiekti pirmieji laimėjimai, pažengta į priekį ir kuriant bankų sąjungą: plečiamas pirmasis ir antrasis ramstis ir pateikta pasiūlymų dėl trečiojo ramščio.

⁽¹⁾ Į nuomonių rinkinį įtrauktos šios nuomonės: „2017 m. euro zonos ekonominė politika“ (papildomoji nuomonė) (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 216), „Kapitalo rinkų sąjungos laikotarpio vidurio peržiūra“, „EPS stiprinimas iki 2025 m.“ (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 124) ir „ES finansai iki 2025 m.“ (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 131).

⁽²⁾ EESRK rezoliucija Komisijos baltoji knyga dėl Europos ateities ir ne tik, 2017 m. liepos 6 d.. OL C 345, 2017 10 13, p. 11.

⁽³⁾ OL C 451, 2014 12 16, p. 10 ir OL C 332, 2015 10 8, p. 8.

Dabar svarbu tęsti darbą abiejose srityse ir kuo greičiau iš tiesų įgyvendinti galutinius tikslus.

1.3. Be to, kapitalo rinkų sąjunga gali svariai prisidėti prie tvirtesnio ekonomikos atsigavimo, skatindama ekonomikos augimą, investicijas ir darbo vietų kūrimą. Tai naudinga tiek kiekvienai valstybei narei atskirai, tiek ir visai ES. Struktūriniu požiūriu su tuo susijęs finansavimo šaltinių išplėtimas ir įvairinimas turi užtikrinti didesnę integraciją. Tai savo ruožtu padės pasiekti pageidaujamą didesnę ekonomikos ir finansų sistemos stabilumą, saugumą ir atsparumą. Daugiau nebegalima veikti susiskaidžius, nes dėl to prarandame daug galimybių.

1.4. Be to, atsižvelgiant į tarptautiniu ir pasauliniu mastu vykstančius galios bei jėgų pusiausvyros pokyčius ir – visai šalia – Jungtinės Karalystės išstojimą iš ES, labai svarbu, kad dabar ES pati sutelktų daugiau galių ir sustiprintų savo ekonominę padėtį. Sektinas pavyzdys Europai galėtų būti JAV ekonomika, kuri po krizės parodė didelį atsparumą bei dinamiškumą.

1.5. EESRK aiškiai supranta, kad kapitalo rinkų sąjunga visose ES valstybėse narėse privalo būti ne tik kai kam naudingas savanoriškas pasirinkimas, o realybė. Tai yra absoliuti būtinybė. Europos lygmeniu ir valstybėse narėse turi būti rodoma politinė valia šiuo tikslu dėti visas būtinas pastangas ir sukurti tinkamas sąlygas, kurių reikia. Rezultatas turėtų būti tokia kapitalo rinkų sąjunga, kuri gintų integraciją visoje Sąjungoje, tačiau kartu atsižvelgtų į esamus poreikius, lūkesčius ir siekius, be kita ko, kylančius tam tikruose regionuose ir vietovėse. Reikia nuoseklios ir suderintos politikos visose srityse, o iniciatyvos, kurios neatitinka nustatytų tikslų, turi būti atmetos.

1.6. EESRK nuomone, ypač svarbu kiek įmanoma padidinti kapitalo rinkų sąjungos sėkmės tikimybę. Todėl primygtinai siūloma numatyti reikiamas priemones, skirtas nustatyti ir įvertinti faktines pastangas ir padarytą pažangą kuriant kapitalo rinkų sąjungą visose valstybėse narėse. Konkrečiau kalbant, Komitetas tvirtai pritaria tam, kad būtų sukurta reguliaraus valstybių narių pažangos įgyvendinant kapitalo rinkų sąjungą vertinimo sistema, taikant tiek kokybines, tiek kiekybines priemones, ir skelbiant tokio vertinimo rezultatus viešai. Trūkumų atveju turėtų būti taikomos atitinkamos priemonės ir veiksmai.

1.7. Galutinė kapitalo rinkų sąjungos sėkmė priklausys nuo to, koku mastu siūlomos sudedamosios dalys tikrai virs realybe ir ar iš tikrųjų bus sukurta bendroji rinka, kuria veiksmingai naudosis visi atitinkami suinteresuotieji subjektai, visų pirma finansinių paslaugų teikėjai, bendrovės, investuotojai ir indėlininkai. Todėl Komitetas pritaria dabartinei skubiai laikotarpio vidurio peržiūrai ir rekomenduoja, kad ateityje tai būtų daroma reguliariai. Peržiūrose turi aktyviai ir glaudžiai dalyvauti ir pirmiau nurodyti suinteresuotieji subjektai.

1.8. Kad būtų galima imtis tolesnių veiksmų siekiant įgyvendinti pagrindines kapitalo rinkų sąjungos sudedamąsias dalis, reikės pasirinkti. Komiteto nuomone, pirmenybė turėtų būti teikiama priemonėms ir veiksams, kurie užtikrina didžiausią konvergenciją ir palieka mažiausiai galimybių valstybėms narėms viršyti tai, kas yra tikrai būtina. Reikia nuolat omenyje turėti REFIT požiūrį, kad pavyktų supaprastinimas ir kartu būtų išvengta nereikalingos administracinės naštos bei sumažėtų sąnaudos.

1.9. Komisijos dokumente numatytos 38 kapitalo rinkų sąjungos sudedamosios dalys, kurios (dar) turi būti įgyvendintos iki 2019 m. Nors toks didelis trumpuoju laikotarpiu įgyvendintinių priemonių skaičius gali kelti klausimų dėl šio požiūrio, Komiteto nuomone, svarbu užtikrinti, kad kuo greičiau neatšaukiamai ir negrįžtamai būtų nustatytas kapitalo rinkų sąjungos kūrimo pagrindas.

1.10. Šiomis aplinkybėmis EESRK visų pirma ragina skirti ypatingą dėmesį MVĮ finansavimui. Joms bankų finansavimas išlieka labai svarbus. Be jau esamų MVĮ skirtų priemonių, nurodytų pradiniam veiksmų plane (pvz., paprastas, skaidrus ir standartizuotas pakeitimas vertybiniais popieriais ir Prospekto direktyva), turėtų būti dedamos pastangos siekiant įgyvendinti visas šiame komunikate nurodytas iniciatyvas, galinčias dar labiau pagerinti šių bendrovių padėtį. Taip pat reikia plėtoti ir skatinti kitas MVĮ skirtas priemones, įskaitant alternatyvius finansavimo šaltinius ir kitų politikos priemonių propagavimą.

1.11. Be to, EESRK palankiai vertina tai, kad daug dėmesio skiriama tvarių investicijų stiprinimui ir šioje srityje ES atliktinam vadovaujama vaidmeniui. Komitetas pritaria minčiai, kad būsimose finansinių teisės aktų peržiūrose reikėtų atsižvelgti į tvarumo aspektus (6 prioritetas).

1.12. Galiausiai Komitetas labai palankiai vertina tai, kad kuriant kapitalo rinkų sąjungą priežiūra laikoma esminiu dalyku. Europos lygmens priežiūrai tenka lemiamas vaidmuo tiek užtikrinant saugumą ir stabilumą, tiek siekiant norimos rinkos integracijos bei šalinant kapitalo rinkų sąjungai kylančias kliūtis, trikdžius ir nelygybę.

2. Bendrosios aplinkybės

2.1. Savo veiklos pradžioje J.-C. Junckerio vadovaujama Komisija pačiais svarbiausiais savo prioritetais nustatė ekonomikos augimo, investicijų ir darbo vietų kūrimo skatinimą. Siekiant tai įgyvendinti, nuo pat pradžių buvo parengtas „Investicijų planas Europai“, kuris apima keletą ramsčių.

2.2. Plane nurodomas siekis sukurti bendrąją kapitalo rinkų sąjungą. Ji pradėta įgyvendinti 2015 m. rugsėjo mėn. pabaigoje, Komisijai paskelbus „Kapitalo rinkų sąjungos kūrimo veiksmų planą“⁽⁴⁾. Šiame veiksmų plane išdėstyta, ko labiausiai reikia, kad iki 2019 m. būtų sukurta visas valstybes nares apimanti gerai veikianti integruota kapitalo rinkų sąjunga.

2.3. Mažiau nei po metų Europos Vadovų Taryba paragino „sparčiai ir ryžtingai daryti pažangą“ įgyvendinant šį planą siekiant „įmonėms užtikrinti paprastesnes galimybes gauti finansavimą ir remti investicijas į realiąją ekonomiką toliau įgyvendinant kapitalo rinkų sąjungos darbotvarkę“⁽⁵⁾. Netrukus po to Komisija paskelbė komunikatą, kuriame ji taip pat paragino paspartinti reformas⁽⁶⁾.

2.4. Be to, pastaruoju metu finansinei integracijai iškilo keletas naujų iššūkių, kaip antai neišvengiamas didžiausio finansinio centro pasitraukimas iš ES („Brexit“).

2.5. Dėl to neseniai⁽⁷⁾ buvo paskelbtas Komisijos komunikatas „Kapitalo rinkų sąjungos veiksmų plano laikotarpio vidurio peržiūra“⁽⁸⁾. Šioje laikotarpio vidurio peržiūroje ne tik a) apžvelgiama dabartinė padėtis įgyvendinant pradinį veiksmų planą ir b) paskelbiama keletas naujų teisėkūros iniciatyvų dėl likusių priemonių, bet visų svarbiausia c) išdėstomi tam tikri nauji prioritetai veiksmai.

2.5.1. Laikotarpio vidurio peržiūra siekiama konkrečiau reaguoti į kylančius ir kintančius iššūkius ir atsižvelgti į viešų konsultacijų, kurios vyko 2017 m. pavasarį, rezultatus.

2.5.2. Iš pradiname plane numatytų (33) priemonių⁽⁹⁾ Komisija, laikydama pirminio grafiko, įgyvendino daugiau negu pusę (20). Pateikta pasiūlymų, be kita ko, dėl rizikos kapitalo rinkų plėtros, dėl prospektų taisyklių tobulinimo, kad įmonėms būtų lengviau ir pigiau patekti į viešąsias rinkas, dėl apmokestinimo tvarkos, kuri skola palankesnė labiau negu nuosavam kapitalui, panaikinimo, dėl paskatų kurti saugią ir likvidžią pakeitimo vertybiniais popieriais rinką ir dėl galimybes sąžiningiems verslininkams verslą restruktūrizuoti arba pradėti iš naujo po bankroto.

2.5.3. Įgyvendindama likusias priemones⁽¹⁰⁾, Komisija nurodo ketinanti, be kita ko, parengti *tris pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų*, kurie labai svarbūs kuriant kapitalo rinkų sąjungą. Konkrečiai, tai: pasiūlymas dėl visos Europos asmeninės pensijos produkto (jau paskelbtas 2017 m. birželio 29 d.), pasiūlymas, kuriame išdėstomos teisės kolizijos taisyklės, kai vertybinių popierių sandoriai ir ieškiniai (reikalavimai) turi įtakos trečiosioms šalims (2017 m. ketvirtąjį ir pasiūlymas dėl ES padengtujų obligacijų sistemos (2018 m. pirmąjį ketvirtį).

⁽⁴⁾ COM(2015) 468 final.

⁽⁵⁾ <http://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2016/06/28-euco-conclusions/>

⁽⁶⁾ COM(2016) 601 final.

⁽⁷⁾ 2017 m. birželio 8 d.

⁽⁸⁾ COM(2017) 292 final.

⁽⁹⁾ COM(2017) 292 final, 2 punktas.

⁽¹⁰⁾ Žr. 9 išnašą.

2.5.4. Siekiant spręsti kintančius uždavinius, nurodomi 9 nauji prioritetiniai veiksmai⁽¹¹⁾, kuriais siekiama stiprinti kapitalo rinkų sąjungą:

- Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (EVPRI) įgaliojimų išplėtimas, kad visoje ES ir už jos ribų būtų skatinama veiksminga ir nuosekli priežiūra;
- proporcingesnė reglamentavimo aplinka, kuri būtų palanki MVĮ įtraukimui į viešųjų rinkų prekybos sąrašus;
- investicinių įmonių rizikos ribojimo tvarkos peržiūra;
- įvertinimas, ar finansinių paslaugų technologijų veiklai tikslinga ES licencijavimo ir paso mechanizmo sistema;
- priemonės, kuriomis remiamos neveiksnių paskolų antrinės rinkos, ir vertinimas, ar tikslinga paskelbti galimą teisėkūros iniciatyvą, kuri padidintų užtikrinimo priemonę turinčių kreditorių pajėgumą susigrąžinti įmonėms ir verslininkams išduotų užtikrintų paskolų vertę;
- sprendimas, kokių konkrečių veiksmų imtis gavus Aukšto lygio darbo grupės tvarių finansų klausimais rekomendacijas;
- palengvinti kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektų ir alternatyvaus investavimo fondų vienetų tarpvalstybinį platinimą ir jų priežiūrą;
- padėti aiškinti tarpvalstybinėms ES investicijoms pagal galiojančias ES taisykles taikytiną tvarką ir sukurti tinkamą sistemą, kuria remiantis ginčus dėl investicijų būtų galima išspręsti draugiškai;
- visapusiškai ES strategija dėl priemonių, kurių galima imtis siekiant paremti vietos ir regioninių kapitalo rinkų plėtrą.

2.6. Toliau siekiama ryžtingai ir tvariai prisidėti, kad iki 2019 m. būtų suformuotos kapitalo rinkų sąjungos sudedamosios dalys. Į tai bus atsižvelgta jau rengiant 2018 m. Komisijos darbo programą.

3. Pastabos ir komentarai

3.1. Visų pirma Komitetas dar kartą pakartoja⁽¹²⁾ savo principinį pritarimą ir primena savo ankstesnes nuomones, remiančias kapitalo rinkų sąjungą, kurios sukūrimas yra būtinas siekiant tolesnės finansinės ir ekonominės integracijos Europos Sąjungoje. Reikėtų pasinaudoti šiuo metu įgytu pagrėičiu, ypač dabar, kai keičiasi pasaulinė galios ir jėgų pusiausvyrą tarp Rytų ir Vakarų. ES turi ryžtingai veikti.

3.2. Kapitalo rinkų sąjunga yra neatsiejama platesnės programos, kuria siekiama skatinti ekonomikos augimą, investicijas ir darbo vietų kūrimą, dalis. Svarbiu darbotvarkės klausimu turėtų išlikti ilgalaikis ir tvirtas ekonomikos atgaivinimas, kurio reikia nedelsiant toliau siekti. Iš tiesų pagrindinis uždavinys – konsoliduoti ekonomikos atsigavimą ir padėti daugiau žmonių rasti ir išlaikyti darbo vietas.

3.3. Be to, kapitalo rinkų sąjunga turėtų leisti sutelkti daug kapitalo Europoje ir vienodesnėje aplinkoje jį nukreipti į visas įmones, infrastruktūrą ir tvarius ilgalaikius projektus. Atlikus finansavimo šaltinių išplėtimą ir įvairinimą – o tai ir yra šios sąjungos tikslas, kurį įgyvendinant visapusišką vaidmenį gali atlikti tiek bankų, tiek rinkos finansavimas, – ekonomika turi tapti dinamiškesnė ir galingesnė. Šiuo požiūriu įkvėpimo būtų galima pasisemti iš JAV modelio, kuris po krizės parodė didesnę atsparumą, taip pat iš kitų naujovių, kuriose svarbesnį vaidmenį atlieka, be kita ko, nebankiniai paskolų teikėjai.

⁽¹¹⁾ COM(2017) 292 final, 4 punktą.

⁽¹²⁾ OL C 133, 2016 4 14, p. 17.

3.4. Kartu reikia siekti ekonominės ir socialinės konvergencijos ir atitinkamai stiprinti ES ekonominių ir finansinių stabilumą. Pirmenybė turėtų būti teikiama kokybiniam požiūriui, kuriam būdingas tvirtas ir tvarus ekonomikos augimas ir gerovė. Įmonėms, investuotojams ir indėlininkams taip pat turėtų būti suteikta galimybė naudotis kapitalo rinkų sąjungos teikiamais pranašumais, tačiau kartu negalima leisti, kad tai darydami jie prisiimtų pernelyg didelę riziką.

3.5. Be to, kapitalo rinkų sąjunga turi lemiama svarbos tolesniam EPS stiprinimui bei kūrimo užbaigimui ir šiuo tikslu jos įgyvendinimas yra būtinas⁽¹³⁾. Komitetas dar kartą patvirtina savo įprastą poziciją šiuo klausimu⁽¹⁴⁾. Kapitalo rinkų sąjunga kartu su visaverte bankų sąjunga turėtų padėti pagrindą tikrai finansinei sąjungai, kuri yra viena iš keturių pagrindinių ekonominės ir pinigų sąjungos⁽¹⁵⁾ ramsčių⁽¹⁶⁾. Šiose srityse jau pradėti tam tikri veiksmai ir svarbu toliau atkakliai dėti pastangas.

3.6. Beje, visos valstybės narės yra suinteresuotos kapitalo rinkų sąjunga. Kaip neseniai buvo pažymėta, ji turi „ir kitą svarbų privalumą (...), būtent prisideda prie konvergencinio valstybių narių augimo, atsirandančio pagerinus santaupų apyvartą ir paskirstymą visoje Sąjungoje“. Silpnesnės ekonomikos šalims tai turėtų padėti greičiau pasivyti veiksmingesnės ekonomikos šalis⁽¹⁷⁾. Toliau nurodoma, jog „žvelgiant iš šios perspektyvos, „Brexit“ aplinkybėmis tampa dar svarbiau, kad kapitalo rinkų sąjunga būtų faktiškai įgyvendinta ir kad Europos augimas galėtų gauti naudos iš integruotos finansų sistemos paslaugų“⁽¹⁸⁾.

3.7. Todėl, Komiteto požiūriu, labai pageidautina sparčiai daryti pažangą. Jis pritaria 2016 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadoms⁽¹⁹⁾ ir kitiems pareiškimams⁽²⁰⁾ šia tema.

3.8. Šia skubiai atlikta⁽²¹⁾ veiksmų plano laikotarpio vidurio peržiūra siekiama patikrinti, ar viskas vyksta taip, kaip numatyta, ir skubiai imtis reikalingų veiksmų. Komitetas ją vertina palankiai, nes dabar sudarytos galimybės ryžtingiau bei tikslingiau reaguoti į įvairius su ateities perspektyvomis susijusius iššūkius, kurie kyla nuolat besikeičiančioje politinėje ir ekonominėje aplinkoje. Be to, ateityje tikslinga numatyti tokias tarpines peržiūras rengti reguliariai. Komiteto požiūriu, į jas aktyviai ir glaudžiai reikia įtraukti įvairius suinteresuotuosius subjektus. Tai ypač svarbu, nesgalutinė kapitalo rinkų sąjungos sėkmė priklausys nuo to, kokių mastu siūlomos sudedamosios dalystikraivirs realybe ir ar faktiškai bus sukurta bendroji rinka, kuria veiksmingai naudosis kiek įmanoma daugiau finansinių paslaugų teikėjų, bendrovių, investuotojų ir indėlininkų.

3.9. Siekiant sukurti kapitalo rinkų sąjungą, pirmenybė turi būti teikiama priemonėms, kurios užtikrina didžiausią konvergenciją⁽²²⁾ ir palieka mažiausiai galimybių valstybėms narėms viršyti tai, kas yra tikrai būtina. Reikia vengti skirtingo Europos teisės aktų perkėlimo į nacionalinę teisę ir nevienodo konkrečių teisinių nuostatų taikymo. Be to, kiek įmanoma turėtų būti skatinamas REFIT požiūrio taikymas.

3.10. Komitetas mano, kad kapitalo rinkų sąjunga turi būti ne savanoriškas pasirinkimas, kuris būtų naudingas tik kai kurioms šalims, bet, priešingai, ji privalo tapti realybe visose ES valstybėse narėse. Tai yra absoliuti būtinybė. Todėl ypač svarbu, kad Europos lygmeniu ir kiekvienoje valstybėje narėje būtų rodoma (politinė) valia sukurti tinkamas sąlygas ir numatyti reikiamas paskatas, kad sėkmė būtų įmanoma ir reali.

⁽¹³⁾ OL C 451, 2014 12 16, p. 10, I punktas.

⁽¹⁴⁾ Taip pat žr. EESRK nuomonę „EPS stiprinimas iki 2025 m.“ (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 124).

⁽¹⁵⁾ Taip pat žr. Penkių pirmininkų pranešimą „Europos ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimas“, 2015 m. birželio mėn.

⁽¹⁶⁾ Be veiksmų, kuriais įgyvendinama finansinė sąjunga, taip pat reikia sukurti tikrą ekonominę sąjungą, fiskalinę sąjungą ir politinę sąjungą. Penkių pirmininkų pranešimas „Europos ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimas“, 2015 m. birželio mėn.

⁽¹⁷⁾ Taip galima labiau sušvelninti asimetrinių ekonominių sukrėtimų poveikį.

⁽¹⁸⁾ Be kita ko, žr. Europos Centrinio Banko pirmininko pavaduotojo Vítor Constâncio pranešimą „Pinigų sąjungos ir kapitalo rinkų sąjungos veiksmingumas“, 2017 m. balandžio 6 d., Malta. <http://malta2017.eurofi.net/highlights-eurofi-high-level-seminar-2017/vitor-constancio-vice-president-european-central-bank/>

⁽¹⁹⁾ Žr. šios nuomonės 2.3 punktą.

⁽²⁰⁾ Žr. 13 išnašą.

⁽²¹⁾ Ji atlikta praėjus mažiau nei dvejiems metams po veiksmų plano paskelbimo.

⁽²²⁾ Pavyzdžiui, jei įmanoma, pirmenybė galėtų būti teikiama reglamentams, o ne direktyvoms.

3.11. Negalima atsiriboti nuo absoliučios būtinybės sukurti kapitalo rinkų sąjungą visose valstybėse narėse (žr. 3.10 punktą). Todėl būtina numatyti priemones, kuriomis būtų galima veiksmingai siekti nustatytų tikslų ir realios pažangos visose valstybėse narėse. Atsižvelgdamas į tai, Komitetas tvirtai ragina sukurti reguliaraus valstybių narių pažangos įgyvendinant kapitalo rinkų sąjungą vertinimo sistemą, taikant tiek kokybinius, tiek kiekybinius kriterijus. Tokio vertinimo rezultatai turi būti skelbiami viešai. Trūkumų atvejais reikia numatyti atitinkamus veiksmus ir priemones.

3.12. Rezultatas turėtų būti tokia kapitalo rinkų sąjunga, kuri gintų integraciją visoje Sąjungoje, tačiau kartu atsižvelgtų į esamus atskirų valstybių narių poreikius, lūkesčius ir siekius, nesukurdamą naujos fragmentacijos ar susiskaldymo. Tokiomis aplinkybėmis akivaizdu, kad regioninių kapitalo rinkų plėtra konkreitiems regionams ir joje įsisteigusiems ekonominės veiklos vykdytojams yra labai svarbi (9 prioritetas veiksmas). Tai taip pat galėtų padėti skatinti tarpvalstybinę prekybą ir paslaugas, kurios dažnai yra dar brangesnės ir sudėtingesnės už vietinę prekybą.

3.13. Be to, kad būtų galima toliau sėkmingai įgyvendinti kapitalo rinkų sąjungą, reikia nuoseklios ir suderintos politikos visais lygmenimis. Būtina atsakyti iniciatyvų, kurios yra nesuderinamos su kapitalo rinkų sąjunga ir (arba) gali kelti susiskaldymą, kliūtis ar kitokius apribojimus.

3.14. Šiuo metu Komisijos dokumente ⁽²³⁾ pateikiama kapitalo rinkų sąjungos sudedamųjų dalių, kurios (dar) turi būti įgyvendintos iki 2019 m., apžvalga apima ne mažiau kaip 38 priemones ir veiksmus. Siekiant kiek įmanoma padidinti sėkmės tikimybę, kaip nurodyta pirmiau, galima iškelti klausimą, ar tik nėra siekiama per labai trumpą laikotarpį padaryti pernelyg daug ir ar nebūtų geriau sutelkti dėmesį į ribotą prioritetų skaičių ⁽²⁴⁾. Bet kuriuo atveju, nepriklausomai nuo atsakymo, svarbu šiame darbe per nustatytą laikotarpį kuo labiau orientuotis į rezultatus ir negrįžtamai nustatyti kapitalo rinkų sąjungos pagrindą.

3.15. Kaip Komitetas jau nurodė savo ankstesnėje nuomonėje dėl veiksmų plano, jis daugiausia dėmesio skiria MVĮ finansavimui, nes šios įmonės sudaro Europos ekonomikos pagrindą ir yra labai svarbios užimtumui. Po šios laikotarpio vidurio peržiūros Komitetui vis dar kyla abejonių ⁽²⁵⁾ dėl kapitalo rinkų sąjungos naudos ir veiksmingumo MVĮ.

3.16. MVĮ, visų pirma mažųjų, atžvilgiu reikia dėti visas pastangas, siekiant sudaryti joms paprastesnes galimybes gauti bankų finansavimą tiek vietos, tiek tarptautiniu lygmeniu, ir padidinti ir (arba) išlaikyti jo patrauklumą ⁽²⁶⁾. Be to, turėtų būti skatinamos ir gerinamos MVĮ galimybės pasinaudoti alternatyviais finansavimo šaltiniais. Pasiūlymai dėl pakeitimo vertybiniais popieriais (paprastas, skaidrus ir standartizuotas pakeitimas vertybiniais popieriais), dėl kurių EESRK jau anksčiau yra pateikęs teigiamą nuomonę ⁽²⁷⁾, be abejonės, yra žingsnis teisinga kryptimi, tačiau tai ne kelio pabaiga. Šiuo atžvilgiu pagrindinį vaidmenį taip pat gali atlikti neveiksnių paskolų antrinės rinkos plėtra (4 prioritetas veiksmas) ir padengtųjų obligacijų sistema, taip pat MVĮ skirtų politikos priemonių skatinimas.

4. Konkretios pastabos ir komentarai

4.1. Nesiekdamas sudaryti baigtinio sąrašo, Komitetas toliau pateikia keletą pastabų ir komentarų dėl Komisijos dokumente aprašomų prioritetinių veiksmų ⁽²⁸⁾, kurie patraukė jo dėmesį

⁽²³⁾ Žr. Komisijos dokumento COM(2017) 292 final priedą.

⁽²⁴⁾ Per Maltoje vykusį Europos finansinės integracijos asociacijos (angl. EUROFI) aukšto lygio seminarą (2017 m. balandžio 5–7 d.) buvo surengtos skirtingos dalyvių apklausos. Vienas iš užduotų klausimų: „Kokiais būdais būtų galima žymiai paspartinti kapitalo rinkų sąjungos kūrimą?“ 37 % respondentų pasirinko atsakymą „sutelkti dėmesį į keletą pagrindinių prioritetų“, 29 % nurodė, kad reikia „suteikti politinį postūmį vidaus kliūtims pašalinti“. 12 % dalyvių atsakė, kad būtina „sukurti vieną finansinį centrą ES 27“, ir tokia pat procentinė dalis pasirinko atsakyti, kad „kapitalo rinkų sąjungos gerokai paspartinti nėra įmanoma“. Ketvirta ir penkta vieta atiteko atsakymams „didinti priežiūros konvergenciją“ (8 %) ir „toliau derinti bankų sektoriaus reguliavimą prie ES finansų rinkos ypatumų“ (3 %).

Kitas užduotas klausimas buvo toks: „Kokie yra du pagrindiniai ES 27 prioritetai siekiant kapitalo rinkų sąjungos tikslų?“ Nurodyti tokie trys svarbiausi atsakymai: „didinti bankrotų ir vertybinius popierius reglamentuojančių įstatymų nuoseklumą“ (21 %), „plėtoti nuosavo kapitalo finansavimą“ (16 %) ir „sėkmingai įgyvendinti trumpalaikius prioritetus (pakeitimas vertybiniais popieriais, prospektas...)“ (15 %).

EUROFI aukšto lygio seminaras (įskaitant apklausų rezultatus), žr. https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2017/html/sp170406_2.en.html.

⁽²⁵⁾ OL C 133, 2016 4 14, p. 17, 1.6 punktas.

⁽²⁶⁾ Padėtis valstybėse narėse skiriasi.

⁽²⁷⁾ OL C 82, 2016 3 3, p. 1.

⁽²⁸⁾ ir kurie dar nebuvo nagrinėti šioje nuomonėje.

4.2. Komitetas labai palankiai vertina tai, kad kuriant kapitalo rinkų sąjungą priežiūra laikoma esminiu dalyku (1 prioritetas), ir tikisi, kad tam bus skiriama daugiausia dėmesio. Europos lygmens priežiūrai tenka lemiamas vaidmuo tiek užtikrinant finansų ir ekonomikos sistemos saugumą ir stabilumą, tiek siekiant norimos rinkos integracijos bei šalinant skirtumus ir kitas bet kokio pobūdžio kliūtis bendrojoje rinkoje.

4.3. Proporcingesnių taisyklių užtikrinimas siekiant paremti pradinį viešą akcijų platinimą ir investicines įmones (2 prioritetas) yra labai pagirtinas ir, be abejonės, vertas dėmesio, tačiau kartu būtina atkreipti dėmesį į smulkiųjų indėlininkų ir investuotojų interesus ir apsaugą.

4.4. Visiškai teisingai pabrėžiama, kad svarbu stiprinti vadovaujamąjį ES vaidmenį užtikrinant tvarias investicijas (6 prioritetas). Išties reikia, kad Europa atliktų pagrindinį vaidmenį „gero“ ir tvaraus augimo srityje. Pirmenybė turi būti skiriama kokybiniam požiūriui. Taip pat svarbu, kad indėlininkai ir investuotojai gautų reikiamą informaciją, pavyzdžiui, per pakankamai ilgą laikotarpį. Pavyzdžiui, duomenys, susiję su investicijų poveikiu, saugomi ne ilgiau kaip trejus metus. Reikėtų išnagrinėti, ar nebūtų galima šį laikotarpį pratęsti.

4.5. Be to, EESRK pritaria Europos Komisijos⁽²⁹⁾ manymui, kad privatus kapitalas, ESIF ir kitų ES fondų finansavimas turėtų būti veiksmingai derinami siekiant nukreipti investicijas į tas MVĮ, kurių išorinis socialinis poveikis ir poveikis aplinkai yra teigiamas ir kurios tokiu būdu prisideda siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų (DVT) ir ypač neseniai paskelbto Europos socialinių teisių ramsčio tikslų.

Bruselis, 2017 m. spalio 19 d.

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Georges DASSIS*

⁽²⁹⁾ COM(2017) 292 final, 4.5 punktas.